

Edukacija o Europskoj uniji: primjer dobre prakse

Koraljka Mahulja-Pejčić

Knjižnica Osnovne škole Ivana Zajca
koraljkao@net.hr

Hrvatska država i hrvatsko društvo pred vratima su Europske unije i iz te perspektive nužno je i kroz obrazovni sustav pripremati mlade ljude za djelovanje i život u svojoj okolini te istim tim mladim ljudima pružiti znanje, vještine i informacije o EU. Kada RH postane članicom EU, hrvatski građani postaju građani EU, a određene odluke, zakoni i pravila EU-a već su postali dio našeg svakodnevnog života. Iz svega ovoga vidljiva je potreba za uvođenjem sadržaja koji su vezani uz EU u hrvatski obrazovni sustav.

U svojem radu u školskoj knjižnici obrađujem nastavne sadržaje koji su predviđeni nastavnim planom i programom te školskim kurikulumom u kojem su definirane sve aktivnosti, programi i projekti koji će se provoditi tijekom školske godine.

Nacionalni okvirni kurikulum otvara mogućnost za uvođenje sadržaja o EU, odnosno rasprave o EU kroz »Građanski odgoj i obrazovanje« te razne školske aktivnosti, programe i projekte. Jedan od ciljeva Građanskog odgoja i obrazovanja je

da učenici steknu i razviju svijest o važnosti demokratskih načela, institucija i procesa u vlastitom društvu, Europi i na globalnoj razini.

U mjesecu ožujku 2010. prisustvovala sam uvodnom seminaru »Edukacija o Europskoj uniji« u organizaciji Foruma za slobodu odgoja iz Zagreba. Na seminaru smo dobili osnovne, ali i vrlo detaljne informacije o EU i načinu njezina funkcioniranja predstavljene kroz razne metode i oblike rada.

Po završetku seminara dobili smo zadatak osmisliti i provesti dvije nastavne jedinice i jedan projekt koji će se baviti EU temama. Nastavne sadržaje osmislila sam vođena Smjernicama za uključivanje edukacije o EU u hrvatski obrazovni sustav. Raznovrsni sadržaji, kroz koje se može upoznati EU u školskoj knjižnici, mogu se umetnuti u sve nastavne predmete uključujući pritom knjižnični odgoj i obrazovanje.

Nastavne jedinice provela sam tijekom mjeseca svibnja u kojem se i obilježava Dan Europe. To mi se činilo prigodno jer se u knjižnici ionako obilježavaju važni datumi i obljetnice predviđeni Planom i programom knjižnice.

Vodeći se mišlju kako je na razini osnovne škole dovoljno razviti svijest o postojanju EU-a te zemljama članicama i njihovim obilježjima, nastojala sam osmisliti zanimljivije i ne previše zahtjevne teme.

1. nastavna jedinica: »S ruksakom na leđima«

Nakon čitanja knjiga »Koko u Parizu« Ivana Kušana i »Junaci Pavlove ulice« Ferenc Molnara, koje se nalaze na popisu obvezne lektire, »putovali« smo kroz sadržaj knjige i s glavnim likovima upoznali Francusku i Mađarsku.

Obradom lektire upoznali smo se s glavnim obilježjima Francuske i Mađarske, primjerice: je li država članica EU-a, geografski položaj, simboli (zastava, himna), glavni grad, turističke znamenitosti, valuta, gastronomija i sl.

Učenici su bili podijeljeni u grupe i na hamer papiru su trebali predstaviti državu riječju i slikom. Svaka grupa je predstavila svoj rad, tj. zemlju, a po završetku predstavljanja odigrali smo igru asocijacija »Euroteka« po uzoru na popularnu »Kviskoteku«.

Istraživanje smo upoznali EU, Francusku i Mađarsku te su učenici upoznati s materijalima o EU u školskoj knjižnici, kao i bogatstvom referentne zbirke kao izvorom informacija. Uspoređujući instituciju EU-a te zasebno države članice osvijestili smo postojanje zajedničkih elemenata, ali i održanje vlastitog identiteta te raznolikosti i multikulturalnost.

2. nastavna jedinica: »Putovanje kroz lektiru«

Druga nastavna jedinica provedena je s učenicima sedmih razreda jer u nastavi geografije obrađuju Europu. Podijeljeni su im popisi lektire od 1. do 7. razreda. S popisa su morali izdvojiti strane autore, ispisati ih i prisjetiti se djela koje su pročitali. Zadatak je bio, u grupama, istražiti životopis pisca, zemlju iz koje dolazi te sve značajke zemlje s naglaskom pripada li zemljama članicama EU-a.

(Primjerice, Andersen — Danska DA; Desa Muck — Slovenija DA; Frank Baum — USA NE; Johanna Spyri — Švicarska NE; Karel Čapek — Češka DA.)

Nakon uvodnoga dijela učenicima su podijeljene slijepe karte Europe te su trebali pronaći zadanu zemlju i zapisati zapažanja o njoj. Primjerice o njezinoj kulturi, kada je postala članicom EU-a, turističkim obilježjima, simbolima itd.

Učenici su nakon rada u grupama predstavili svoju zemlju ostalim učenicima te ukazali na poštivanje raznolikosti, izražavanje vlastitog identiteta svake zemlje unutar institucije EU-a i promicanje tolerantnosti.

Treba naglasiti kako su se učenici veselili provođenju nastavnih jedinica i projekata za koje smo izdvojili više školskih sati.

Nakon provođenja ovih sadržaja pripreme sam poslala u Forum za slobodu odgoja, što mi je i bio zadatak. Svidjele su im se pa sam pozvana na »3. ljetnu EU akademiju« koja se održala u Crikvenici od 1. do 5. rujna 2010. Na Akademiji sam završila napredni trening o EU edukaciji. Moram naglasiti kako je edukacija bila vrlo kvalitetno osmišljena, ali i opširna, sadržajna i zahtjevna. Bili smo aktivno uključeni u sam proces učenja, ali i prikaza sadržaja i kolegama učiteljima i učenicima srednjih škola i studentima.

Smatram kako je edukacija učitelja o EU izuzetno bitna budući da je RH na korak od ulaska u EU. Ono što je ključno za nas učitelje je da se sve predviđene aktivnosti, sadržaje i projekte o EU uvrstimo u školski kurikulum kako bi se mogli provesti. Nigdje nije normirano kada i koliko treba učenike upoznati s ovim sadržajima pa bi učiteljima od velike pomoći bile smjernice što i koliko tema vezanih uz EU mogu obraditi i na kojoj razini.

Upravo zbog toga Tamara Puhovski, iz Foruma za slobodu odgoja, izdala je knjigu »Europska unija i kako podučavati o njoj«. Dio te knjige je i Zbirka nastavnih priprema namijenjena učiteljima osnovnih i srednjih škola. Zbirka je sastavljena od 15 nastavnih priprema za učitelje i 15 nastavnih listića sa zadacima za učenike. Obradeni su različiti sadržaji, predloženi razni primjeri i metode rada te raspoređeni po stupnjevima obrazovanja.

Integracija tema o EU, ali i širih građansko-obrazovnih tema nužna je želimo li buduće generacije obrazovati za ono što će budućnost od njih zahtijevati, a to je sasvim sigurno funkcioniranje u demokratskom sustavu RH i EU.

Škole su te koje od najranije dobi stvaraju demokratske građane motivirane za aktivno sudjelovanje u lokalnoj i europskoj zajednici. Ovom školom ih treba poučavati vrijednostima i načelima EU-a te im ukazati na sva prava i građanske obveze koje im donosi punoljetnost.

